herpy

DRZEWOŁAZY

Ecuador Poison Frog

Ameerega bilinguis

Ameerega bilinguis to mały, dzienny drzewołaz o długości 17-23 mm, zamieszkujący ściółkę lasu deszczowego w północno-zachodniej części niziny Amazonki. Grzbiet jest czarny z czerwonymi brodawkami, a spód ciała jasnoniebieski z czarnym wzorem. Gatunek jest rzadko utrzymywany, a wiedza o jego hodowli jest skąpa.

Rodzina: Dendrobatidae Dawna nazwa: *Epipedobates bilinguis*

NAJWAŻNIEJSZE FAKTY

ZWIERZĘ

Wielkość dorosłego osobnika	**17-23 mm** długość od pyska do kloaki
Długość życia	**10-15 lat**
Aktywność	**Za dnia**
Tryb życia	**Naziemny**
Środowisko	**Las deszczowy**
Toksyny skórne na wolności	**Słabe**
Toksyny skórne w niewoli	**Brak** Zwierzęta z hodowli. Osobniki odłowione na wolności mogą przez długi czas zachować toksyny
Trudność	**Średnio zaawansowany**

HODOWLA

Min. terrarium	**40 × 40 × 40 cm** D × S × W dla 2 dorosłych osobników
Temperatura w dzień	**25-26 °C**
Temperatura w nocy	**20-22 °C**
Wilgotność	**70-100%**
Woda	**Miska z wodą** głębokość 1-2 cm
UVB	**Opcjonalne** Strefa Fergusona 1
Pokarm	**Małe bezkręgowce (skoczogonki, muszki owocowe)**
Utrzymanie	**W parach lub w grupach**

ROZMNAŻANIE

Rozmnażanie	**Jajorodny**
Rozwój	**Kijanki noszone do wody**
Miejsce składania jaj	**Na ziemi**
Liczba jaj w zniesieniu	**4-16**
Czas do wyklucia	**10-22 dni**
Okres larwalny	**70-90 dni** od wyklucia do metamorfozy
Pokarm larw	**Glony i rośliny i gotowa karma**
Opieka nad potomstwem	**Pilnuje jaj i nosi kijanki**

OCHRONA I FORMALNOŚCI

CITES	**Załącznik II**
IUCN	**Najmniejszej troski (LC)**

O gatunku

Ameerega bilinguis to niewielki gatunek z rodzaju *Ameerega*. Samiec mierzy 17-20 mm, a samica 19-23 mm od pyska do kloaki, więc żaba jest znacznie mniejsza od dużych krewnych, takich jak *Ameerega trivittata*. Grzbiet jest czarny z płaskimi, czerwonymi brodawkami, boki są czarne z jasnoniebieskim paskiem, a spód ciała jasnoniebieski z czarnym, niewyraźnie odgraniczonym wzorem, który ku kloace staje się bardziej niebieski. W miejscach, gdzie przednie i tylne kończyny łączą się z tułowiem, znajdują się żółte plamy. Oczy są czarne i stosunkowo małe, a głowa jest niemal tak szeroka jak tułów.

Gatunek został opisany w 1989 roku przez Karla-Heinza Jungfera i przez pewien czas zaliczano go do rodzaju *Epipedobates*. Nazwa gatunkowa *bilinguis* nawiązuje do głosu samca, który składa się z dwóch impulsów. Blisko spokrewniona *Ameerega parvula* żyje dalej na południe.

Jaskrawe barwy ostrzegają drapieżniki, że skóra jest toksyczna. Drzewołazy nie wytwarzają trucizny samodzielnie, lecz pozyskują alkaloidy z pokarmu w naturze. Stopień toksyczności *A. bilinguis* nie został udokumentowany. Zwierzęta z hodowli, karmione wyłącznie skoczogonkami i muszkami owocowymi, nie są toksyczne, ale mimo to myj ręce po pracy w terrarium.

Występowanie i środowisko

Ameerega bilinguis zamieszkuje północno-zachodnią część niziny Amazonki: w Ekwadorze prowincje na wschód od Andów (m.in. Napo, Sucumbíos i Orellana), południowo-zachodnią Kolumbię (Putumayo) oraz północne Peru (Loreto). Gatunek występuje na wysokości od około 100 do 800 m n.p.m.

Występuje na kilku obszarach chronionych, między innymi w Parku Narodowym Yasuní i Rezerwacie Biologicznym Limoncocha. W północnej części niziny Amazonki w Ekwadorze *A. bilinguis* zastępuje blisko spokrewnioną *Ameerega parvula*, która żyje dalej na południe.

> **Naturalny zasięg:** Kolumbia, Ekwador i Peru.

ŚRODOWISKO

Ameerega bilinguis żyje w ściółce na dnie pierwotnego i wtórnego nizinnego lasu deszczowego, często w pobliżu strumieni i małych cieków. Spotyka się go także w lesie zalewanym przez część roku, ale tylko wtedy, gdy grunt jest suchy. Samce nawołują z lekko wyniesionych miejsc, a samica składa jaja na ziemi w ściółce. Samiec pilnuje jaj, a później przenosi kijanki do kałuży lub wolno płynącego strumienia.

Klimat jest ciepły i wilgotny przez cały rok, a noce są tylko o kilka stopni chłodniejsze od dni. Wycinka lasów pod rolnictwo i pozyskanie drewna lokalnie niszczą siedliska, ale IUCN ocenia gatunek jako niezagrożony.

Czytaj więcej: Odchów kijanek

Hodowla

TERRARIUM

Wiedza o hodowli *Ameerega bilinguis* jest skąpa, ale gatunek jest utrzymywany w niewielkiej liczbie, a podstawowe parametry terrarium są znane. Utrzymuje się go jak inne małe gatunki *Ameerega* ze ściółki lasu deszczowego. Blisko spokrewniona *Ameerega parvula* ma takie same wymagania, a *Allobates femoralis* żyje w tych samych lasach.

Terrarium o wymiarach co najmniej 40 × 40 × 40 cm (długość × szerokość × wysokość) wystarczy dla pary; do utrzymania grupy potrzebne jest większe. Gatunek żyje na ziemi, więc powierzchnia dna jest ważniejsza niż wysokość. System zraszający i wytwornica mgły ułatwiają utrzymanie mikroklimatu. Szkło zatrzymuje wilgoć, a pokrywa lub front powinny mieć powierzchnie z siatki, aby powietrze nie stało w miejscu.

Podłoże urządza się jako bioaktywne: na dole warstwa drenażowa z keramzytu, siatka jako przekładka, a nad nią wilgotne, przepuszczalne podłoże z włókna kokosowego, kory storczykowej i torfowca. Na wierzchu połóż grubą warstwę suszonych liści, bo to naturalne środowisko żaby i zapewnia jej kryjówki. Dodaj skoczogonki i małe równonogi, które utrzymują podłoże w czystości i stanowią dodatkowy pokarm. Urządź terrarium paprociami, mchem, korzeniami i korą korkową, tak aby było wiele kryjówek i przerwanych linii widzenia. Usuwaj martwe liście i pleśń.

Czytaj więcej: Budowa terrarium i podłoże bioaktywne Czytaj więcej: Zwierzęta karmowe: utrzymanie i hodowla

TEMPERATURA

Temperatura w dzień wynosi 25-26 °C, a w nocy obniża się ją o 4-5 stopni do 20-22 °C. Gatunek jest przystosowany do wyrównanego klimatu dna lasu i źle znosi upał; temperatury powyżej 28 °C stanowią zagrożenie, zwłaszcza jeśli powietrze jednocześnie stoi w miejscu.

Terrarium nie powinno mieć punktu grzewczego. Jeśli w pomieszczeniu jest za zimno, pomóc może delikatne ogrzanie pomieszczenia lub mata grzewcza na bocznej ściance terrarium. Trzymaj terrarium z dala od bezpośredniego słońca i sprawdzaj temperaturę termometrem umieszczonym przy dnie. Zimowanie nie wchodzi w grę, bo klimat nie ma chłodnej pory roku.

WILGOTNOŚĆ I ZRASZANIE

Wilgotność powietrza powinna być bliska 100 % rano i wieczorem, najlepiej z mgłą, a w ciągu dnia może spadać do 70-80 %. Zraszaj dokładnie ściółkę i rośliny rano i wieczorem albo używaj systemu zraszającego lub wytwornicy mgły sterowanych zegarem. Utrzymuj ściółkę wilgotną, ale nie zalaną. Używaj wody deszczowej, wody z odwróconej osmozy lub wody odchlorowanej bez dodatków.

Uważaj, aby powietrze nie stało w miejscu: dobre powierzchnie wentylacyjne zapobiegają pleśni i bakteriom. Gdy jest za sucho, żaby chowają się i przestają jeść. Higrometr umieszczony przy dnie pokaże, czy poziom jest utrzymany.

Czytaj więcej: Wilgotność, zraszanie i wentylacja

WODA I JAKOŚĆ WODY

Płaska miska z 1-2 cm wody daje żabom możliwość picia i jest niezbędna, jeśli planujesz rozmnażanie, bo samiec wypuszcza w niej kijanki. Miska powinna mieć skos lub kamienie, aby żaba mogła z niej wyjść. Używaj wody deszczowej, wody z odwróconej osmozy lub odchlorowanej wody z kranu bez dodatków. Często wymieniaj wodę, najlepiej codziennie lub co drugi dzień, i szoruj miskę, aby nie tworzył się nalot. Płazy wchłaniają substancje przez skórę, więc środki czyszczące, mydło i chemikalia nie mogą trafić w pobliże wody ani terrarium.

OŚWIETLENIE I UVB

Oświetlenie ma przede wszystkim zapewnić roślinom rytm dobowy około 12 godzin i do tego wystarczy lampa LED do roślin. UVB nie jest niezbędne dla drzewołazów, więc jest opcjonalne. Jeśli zdecydujesz się na UVB, odpowiednia będzie słaba lampa odpowiadająca strefie Fergusona 1, z dużą ilością cienia i kryjówek, w które można się wycofać. Żaba żyje w półmroku dna lasu, więc światło nie może być ostre.

Czytaj więcej: Światło i UVB

ŻYWIENIE

Pokarm stanowią małe, żywe stawonogi: skoczogonki i muszki owocowe (*Drosophila melanogaster*), mikroświerszcze, przesiany plankton łąkowy i małe równonogi. Żaba jest mała, więc większe owady karmowe, takie jak *Drosophila hydei*, nadają się tylko dla dorosłych. Młode karm codziennie, a dorosłe trzy do czterech razy w tygodniu i podawaj tyle, ile żaby zjedzą w krótkim czasie. Przy każdym karmieniu oprószaj owady wapniem, a preparatem witaminowo-mineralnym raz do dwóch razy w tygodniu.

Skoczogonki i muszki owocowe można hodować we własnych kulturach, aby pokarm był zawsze dostępny.

ZACHOWANIE I OBCHODZENIE SIĘ ZE ZWIERZĘCIEM

Gatunek jest aktywny w dzień i żyje głównie na ziemi, ale samce chętnie wspinają się na lekko wyniesione miejsca, aby nawoływać. Można go trzymać w parze lub w grupie, jeśli terrarium jest na tyle duże, że samce mogą zachować dystans. Żaba nie jest zwierzęciem do brania na ręce: skóra jest delikatna, a stres sprawia, że zwierzę staje się podatne na choroby. Podczas sprzątania przenoś ją czystym, wilgotnym kubeczkiem.

Rozmnażanie

DOJRZAŁOŚĆ PŁCIOWA I OKREŚLANIE PŁCI

Samica jest nieco większa od samca (19-23 mm wobec 17-20 mm), a samiec odzywa się głosem złożonym z dwóch impulsów. Wiek osiągnięcia dojrzałości płciowej nie został udokumentowany. Parę najlepiej uzyskać, trzymając razem grupę młodych zwierząt i czekając, aż dwa osobniki się dobiorą, lub wybierając nawołującego samca i wyraźnie większą samicę.

GODY I KOPULACJA

Samiec nawołuje z lekko wyniesionego miejsca, a samica podąża za nim do ukrytego miejsca w ściółce. Intensywniejsze zraszanie, nieco chłodniejsza noc i świeże wymiany wody mogą pobudzić zachowania godowe. Szczegóły godów nie zostały opisane dla tego gatunku.

JAJA I KIJANKI

Zniesienie liczy 4-16 jaj o średnicy około 2 mm, w terrarium najczęściej około 6. Samica składa je w ściółce, w terrarium chętnie w pojemniku po kliszy fotograficznej lub szalce Petriego pod połówką łupiny kokosa. Samiec pozostaje przy jajach i ich pilnuje. Po wykluciu przenosi kijanki na grzbiecie do wody.

Kijanki można odchowywać w małych pojemnikach z wodą deszczową lub z odwróconej osmozy w temperaturze 24-26 °C. Karmi się je pokarmem w płatkach, glonami i rozmiękczonym pokarmem roślinnym, a woda musi być czysta. Często czyść pojemniki.

METAMORFOZA

Jaja wykluwają się w terrarium po 10-15 dniach; w naturze trwa to 18-22 dni. Kijanki potrzebują 70-90 dni, aby osiągnąć metamorfozę. Gdy pojawią się przednie kończyny, kijanka musi mieć możliwość wyjścia z wody: obniż poziom wody i umieść w pojemniku wysepkę z torfowca lub kawałek kory. Po przeobrażeniu mała żabka przebywa głównie na lądzie, a ogon zanika w ciągu kilku dni. Utrzymuj zwierzę w wilgoci i spokoju, a karm, gdy ogon zniknie.

ODCHÓW MŁODYCH

Świeżo przeobrażone młode są bardzo małe i przyjmują tylko najmniejsze owady karmowe: świeżo wyklute skoczogonki i bezskrzydłe muszki owocowe z gatunku *Drosophila melanogaster*. Odchów prowadzi się w małym terrarium z wilgotnymi liśćmi, mchem i kryjówkami, a pokarm codziennie oprószaj wapniem. Młode można trzymać w grupie, dopóki mają wystarczająco dużo miejsca, by schodzić sobie z drogi.

Zdrowie i częste błędy

Brak wiedzy o chorobach specyficznych dla *Ameerega bilinguis*. Obowiązują tu typowe problemy drzewołazów utrzymywanych w terrariach:

- Zbyt niska wilgotność i stojące powietrze prowadzą do odwodnionych, zestresowanych zwierząt, które przestają jeść.
- Pleśń, bakterie i brud w terrarium powodują problemy skórne i infekcje. Usuwaj pleśń i martwe rośliny oraz często wymieniaj wodę.
- Niedobór wapnia i witamin prowadzi do choroby kości (obrzęki, krzywe kończyny, drgawki).
- Pasożyty (np. nicienie i wiciowce) objawiają się utratą masy ciała mimo dobrego apetytu.
- Temperatury powyżej 28 °C są niebezpieczne.

Udaj się do weterynarza znającego się na płazach, jeśli żaba jest wychudzona, siedzi apatycznie lub ma rany na skórze.

Czytaj więcej: Wapń, witaminy i suplementy

Zawsze pytaj kogoś, kto się zna

Ten poradnik to dobry punkt wyjścia, ale nie zastąpi doświadczenia. Zwierzęta są różne, a wielu najważniejszych rzeczy można się nauczyć tylko od ludzi, którzy od lat hodują dany gatunek. Porozmawiaj z hodowcą, doświadczonym terrarystą lub weterynarzem, który zna gady i płazy, zanim kupisz zwierzę - i ponownie, gdy coś wygląda niepokojąco.